

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Esmlerjez knihicziščezetni w Budyschinje a płaczi šchwortłětnje 1,50 hr. i portom.

11. njedžela po šwj. Trojizy.

Seženje Łutafcha 18, 9—14.

Rajki rosdžěl je mjes ludžimi! Niž jenož, hdyž hladasch na jich sozialne wobstejnoscze, na jich swontowne naležnoscze, ale tež, hdyž wobkedžubjesch jich snutkowne žiwjenje, to, šhtož w jich wutrobje wotpočzuje, jich smyšlenje, jich nahladu wo šwěcze, tež jich šamopósnacze. Tež tu wošebje wschitzy njejšu po jenyh štworjeni, kóždy ma šwoje waschnje, dže we šwojej uniformje, ma šwój rošomiť. Gusto nadeněžesch, hladajo na wschědne žiwjenje, šo staj dwaj cžłowjetaj wo jenej a tej šam-šnej wězy žhle druheho mēnjenja, jedyn šo wupraja wo jenyh cžłowjeku žyle hinať hacž tón druhi. Šhto čyžyl šo džiwacž, šo husto došč tež cžłowjet šam wo šebi prawe pósnacze abo mēnjenje nima? Tak šo tež stanje, šo ludžo w praschenjach nabožiny psches jene njejšu. A hlaj, wošebje w modlitwje widžišch prawje, kajteho smyšlenja cžłowjet je, šhto jeho pohnuwa. Šhto drje by ty prajil, hdy by ras modlitwy wschěch ludži šlyšchal. Jesuř je nam tu powěscž Božeje hnady pschi-njeřl, tón jedyn ju pschitwosnje, tón druhi ju wotpořasa — to widžišch na šarisejškim w našchim tekščje a na žłowniku. Šhtož ma tón jedyn ša nusne, na to tón druhi njedžiwa. Dha tola čzemy na Jesuřa postacž, šhto ma wón nam prajicž w tym nastupanju. W nim je nam Bóh teho dať, kotryž nam tu prawu wěru posticži, i kotrež mamy my šo šami měricž, hacž šmy na prawym pucžu abo niž. Wón nam tehodla tež praji, kajka ma našcha modlitwa bycž, je-li ma šo Bohu špodobacž, šo šo nje-šchmy šami šjebali, ale na prawy šakožł twarili.

Ma to praschenje, kajka ma našcha modlitwa bycž, wón

nam wotmolwja. „Šhtož šo šam powyšcuje, tón budže po-nižený; a šhtož šo šam ponižuje, tón budže powyšceny.“

1. Šhtož šo šam powyšcuje, tón budže ponižený. Šak jašnje nam Jesuř da pohladnyč na teju dweju, kiž tam do templa džěšchtaj šo modlicž. Njeje nam, jako bychmy jeju wi-dželi horje hicž, šak potom kóždy štejo wostanje na šwojim městnje? A něť staja jeju nam psched woczi, my jeju widžimy a šlyšchimy šo modlicž. Tón šarisejški je šo tam šupil; kóždy móže jeho widžecž, jeho hubje šo hibatej a w dolhej rěczi Bohu přjódt nježe, šhtož ma na wutrobje. Šprawnje je šo wón prózowal w dopjelnjenju šwojich nabožinskih pschilušnos-cžow, cžěžkich hrěchow je šo hladal, a dobrých štukow je wón wjazy cžiniť hacž šebi šakon to žada. A hdyž šebi šapocžatt jeho modlitwy wobhladasch: Ša šo cži džakuju, Božo — njeje dha to jara šhwalobne, hdyž tak i Bohu pschińdže? Šaj roš-pomirny šebi to prawje! Bohu mamy šo džakowacž ša wscho, šhtož šmy a šhtož mamy; kóžde ranje je jeho šmilnosč nowa a jeho šwěrnosč je tak wulka. Woprawdže wjele móžemy wul-nyč na modlitwje šarisejšteho; wón běšče po šwojim waschnju pobožny muž!

A tola wón, šak Jesuř praji, njendže ša praweho do šwo-jeho domu, wón šo njeje Bohu špodobať. Pschetož jemu po-brachowasche to jene, šhtož nusne je: prawe šamopósnacze a ponižnosč. Šhtož na nim widžimy, je wjele bóle šordosč; wón šam wjele bóle do šo džeržesche. Šižo swontnje to pyt-njemy; wón dže na šwoje městno, wón šo modli tam, hdyž móže jeho kóždy wobkedžbowacž a wobdžiwacž, a hdyž wón tak šapocžnje: ša šo cži džakuju — njeje to tehodla. šo by jeho po-cžinki cžim bóle wušběhnyť? a šo by wón šameho šo we jich

švčtke čim rjeńšcho widzał? Wšach wón, kaž w swojej modlitwje wuśběhnje, njeje kaž drusy ludžo, rubježnizy, njeprawi mandželstwolarjo, ani jako tón zlownik, kotrehož so wón tam w tym kucziku dohlada — wón je tola wjele, wjele ľpschi dylzi tuczi wšchitzy.

Tak pak njepraji tón, kiž so k temu wšchedomóznemu a wšchewědomnemu Bohu modli, ale tak rěczi, šchtóž šwětm. křwalbu pyta. Wón ma so ja tak pobožneho, i žyła njetřebal ľpschi bycž. Haj wón je pschewědcženy, so je hižo wjazy činił, dylzi je trjebal. Wón posczi so dwójzy sa tydžen a dawa džekatk wšcheho, šchtóž ma. Kak mohł dha Bóh i žyła i nim njespokojny bycž? —

Něšcho pytamy pola tuteho muža žyła podarmo. Hdž pola profety Joela čitamy (2, 13): rostorhaježe kwoju wutrobu a niz kwoje drasty, dha je nam prajene, na čim Bóh kwoje spodobanje ma, mjenujzy, hdž my jemu kwoju wutrobu wopruijemy, pokwjećimy, a hlaj, psches to kami hakle so snutskownje spěchujemy. To pak tón farisejski njeprajšče, a tak wón tež wot kwojeje modlitwy wužitka njemějesche — jeho wutroba so njeběšče šhrěla, wón twarjesche na kwoju móz a wosta tak bjes Božeje pomozhy; wón pohlada na kwoje myšle a skutki, niz pak na to, šchtóž Bóh wot čłowjekow chze a kajke myšle wón i nimi ma. A hdž Jěsuš w kwojim přědowanju na horje praji: Ale hdž so modliš, sańdž do kwojeje komorki a sańki kwoje durje a modl so k kwojemu Wótzu w porajnym, — chze wón i tym tola pokasacz, so ma modlitwa tola jenož hycž naležnoscz wutroby, kotraž so psched Bohom wušypa, ale niz, so bychu ludžo psches nju modlerja wobdžiwali, kaž so to farisejskemu lubjesche. Tón kwi drje myšlesche, so je psched Bohom sa praweho spósnaty, Jěsuš pak řudži: Šchtóž so kwi pomyschuje, tón budže poniženy.

Tehodla hladaj so, luby kšescžijano, so w twojej modlitwje, haj w twojim smyšlenju so njeby pschirunal farisejskemu! Je jich dženk wjele, kiž so i žyła wjazy njemodla, njech je, so do Boha wjazy njewěrja, njech je tež, so so jim derje dže a tak na Boha so njedopomnja, njech je pak tež, kotřiž so njemodla, dokelž jim Bóh njeje wšchitke próstwy wušlyšchal, a tehodla kwi so narěcža, so modlitwy njeponhaju. Ale hižo tehodla, dokelž bóle na kwi poskaju hacž na Boha, haj dokelž so pschegara hordži, so bychu so chžyli pod Božu wolu ponižecz, sa wjele tajkich Jěsušowe řlowo prajene: šchtóž so kwi pomyschuje, tón budže poniženy!

A dale! Kak jara mēri so čłowjek tež w nabožinskih wězach se semskimi abo čłowskimi wězami! Tak so pohlada na řuboda, kaž so temu wjedže, kaž i teho žitnosczu steji atd. To je sa tak někotreho hižo něšcho stare a wšchědne, so husto doscz kwi wjazy wědomy njeje, a potom so tajke pschirunanje pschida: ja kwi tola wjele ľpschi čłowjek, mi je Bóh tola tak wjele wobradžil — abo tež nawopak: čehodla dže so druhemu derje a mi hubjenje, jako chžyl čłowjek se řudnikom hycž na Božich skutkach a Božim wodženju? — Hlaj, tak nimaju psches modlitwu žaneho snutskneho dobytka!

Kelko ludžom je modlitwa tež jenož řwucžena wěz; prošča wo Božu hnadu, ale njechadža do hlubiny dele; se kwojeho stareho hřěšneho spanja so jim njecha won; a tak je jich modlitwa bóle jene bórbotanje, kaž pola póhanow. Hladaj so tajkich pródných modlitwow, te tebi ničzo njepomhaju, runje kaž tebi pródne worjehi ničzo njepomhaju.

Njedyrbi nasche snutskowne žiwjenje wostacz bjes mozhy, bjes křuteho řallada — njekmē tež naschim modlitwam nutnoscz pobrachowacz. Pschezo mamy i wořebithmi naležnosczemi k Bohu pschincž a so i Bohom wo tej wězy rořčecz, tak

so ničzo njepotajimy, ale wšcho dospolnje wuprajimy, kwi teho wědomi, so Bóh njeje řadny řlaby Wótz, kiž njeby ředžbu mēř na čłowpske řlabosczje a hřěchi a wšchnja, ale kotřiž na ř hřubo dele wjedže w naschim řamopósnacz, nam pokasuje, kaž horda, njewobřtajna, kaž řlaba nascha čłowřska wutroba je, a so my wšchitko, šchtóž kwi a šchtóž mamy, dóřtali kwi psches Božu dobrotu a řmilnoscz — so by Bóh na ř potom, hdž so wot njeho wjescz damy, řařo horje wjedł a so bychmy my potom ředžbowacz nawukli na Bože myřle, kotrež wón i nami ma, kiž wšach nochze, so by šchtó wot na ř řhubjeny byl. Tak so daj trořchtowacz a pokřylicž a posběhnycz psches modlitwu!

Šchtóž na řebje hlada, na kwoju móz twari a so kwojeje prawdosczje hordži: to řeka, so kwi pomyschuje — tón budže poniženy — teho modlitwa wostanje bjes řohnowanja — tón budže řařlepjeny a — poniženy.

2. Ale šchtóž so kwi ponižuje, tón budže pomyscheny — tón Bože řohnowanje dostanje!

To, šchtóž je nasch Šbóžnik nam jako najwjetřche řubro pschinyřł, to je, so řmēmy mēř dóřtacz se kwojim Bohom. Tehodla wón to řařne řlowo nam pschiwola: póježe řem řemni wšchitzy, kiž my spróžni a wobczězeni řeže, ja chzu wař wšchewicz, pola mje budžecz mēř namacz, sa kwoje duřche!

Tutón mēř njedostawamy kwi wot řebje, Bóh jón nam dawa — a Jěsuš nam to řukuje. Ale šchtó dostawa tón mēř? — To praji nam Jěsuš w tym druhim: šchtóž so kwi pomyschuje, tón budže pomyscheny.

Sa tym farisejskim dže tam tón zlownik do templu, so mēřlicž, ředny bjesbóžny muž. Jeho dotalne žiwjenje, jeho řkutkowanje w pomolanju, je bylo jebanřtowo a hřěch. Wón stejesche wo řluzbje romřkich potłoczowarjow řidowskeho luda, so by sa kwojich řnjewow dan w ludu řberal, a pschi tym běřche řebř pschezo wjazy řadał, hacž ta dan po prawom wucžinjesche, so by řebi to kwi řřhawal. Tehodla tež w ludu řaneje čřescze njemějesche.

A tola džěřche tutón muž do templu. Šřnawo běřche so pschi někajřej řkladnoscz i nařřozal a řebi praji: Šchto by i teho bylo, hdž by něř njenadžizy wumřjecž dyrbjal? Wón čřujesche kwoje řwědomnje w řebi a řadařche řebi, po Božim mēřje, powěczny žiwjenju. A tute řadanje bu pschezo móžniřche w nim. Tón blyřchcz řlota a řlěbora wobłědny, hdž na wěcznoscz řpominasche. Wón njemóže wjazy na nje pohladnycz bjes teho, so by jeho řwědomnje jeho njewobřřozilo: psches jebanřtowo řy řebi jo jenož pschikřwojil. Wón njenamafa řaneho mēřa.

Tak dže do templu. Ludžo pokasachu na njeho — šchto dha chze tón w templu? Wo dolřim čřařu řřnawo tam řařo ras pschidže — jemu je wšcho řuse. W jeny řožku pschi řurjach wosta stejo, psched ludžimi so njecha dale pokasacz, a tež psched Bohom so hanibuje. Kař řhory — pyta kwojeho řřarja. Kak někotry řhory řanbuje so kwojeje řhorosczje, wořebje potom, hdž je řřnawo kwi wina na kwojej řhoroscz i. Tak tež tutón zlownik. Wón njechasche tež kwojej wěcz i njebjřkam posběhnycz — a tola řebi řwaři, Boha prošhecž. Wón řřri na kwoju wutrobu a džěřche: Božo, budž mi hřěřchnej hnadny! W kwojej wutrobje čřuje tu boloscz, tu řřchnoscz, tu chze wotřhecž. Wón mjenuje so hřěřchnik, i ničim so njecha řamokřicz — a tola řebi wuprořy Božu hnadu. Njemēmy, hacž mamy bóle wobdžiwacz jeho ponižnoscz abo jeho wulke dowěřjenje na Božu hnadu. A wón dže sa praweho do kwojeho doma psched řamny.

Kajke pschemējenje! Teho bjesbóžneho je Bóh praweho řčinił dla jeho ponižnosczje, jeho řprawnosczje, ře kotrež běřche so něř rořřudžil, dla jeho dowěřjenja. Wón mēřesche wěru,

sto pschesjena s njemudrej wolu hórnych, krótkowidzánych człow-
skich džeczi. A tón, kiž w modlitwje jenož pyta dopjelnjenje
swojich žadanjow, niž pak najpriedy a pschede wschém s jedno-
czenje se swojim Bohom, tón dyrbi njespokojny bycz s modli-
twou, a tak tón drugi s Božim słowom, tón tšeczi se swojym
sakramentom wołtarja. A jich duscha je s wjetšcha priedy nje-
spokojna, njeměrna, njesbožowna hačž duscha tych, kotřiž do
zyla k modlenju a k Božemu słowu njespščinu. A cžehodla
bywa njesbožowna? Tehodla, dokelž je hlódna a lacžna. Schtož
žive je, to chze jědže a picža. A ta duscha je živa. Duž po-
trjeba jědže a picža. To pak njeje sa nju ani tón swonkowny
kšesecžanski skutk, to tež njeje to, s čžimšch žo hewak tajki kšes-
ecžan saběra, njech to džělo ratarja abo wučženeho abo hewak
někajke; runje tak malo je to sawjehelenje w swětnym abo
saběranje s potajnym, mystifikim abo okultnym, s kajtimišch po-
tajnymi a cžemnymi haj cžornymi kumsčtami žo wožebje
nětkle saběracž pocžinaju. To wschitko a to druhe wschelafore,
to njeje ta jědž a to picže, po kotrymž žebi duscha žada! Bóh
a jeho słowo, Jesuž Khryst a jeho ewangelion, to je to, schtož
žebi nješmjertna duscha požada, s cžehož tu živa je a wostanje
psches cžaknoscz sa wěcznoscz. Hdžžž nětko ta duscha we wschém
tym druhim spokojenja njenamaka, człowjek jej pak jeje po-
žadanje po Bosh njedopjelni, bywa wona hlódna a lacžna. A
cžim bóle wona to bywa a cžim wjazž tych duschow s njej,
cžim wjetšcha je ta žuchota, kotraž pschicřywa tajkich ludži, haj
žnadž žyly kraj. To je ta žuchota, kotraž wuhorja to wscho,
schtož człowjekojno maja sa pola, kufi a jahrody, w kotrychž by
duscha namakala swoju wschědnu potrebu. A tale žuchota je
wjetšcha w našchim ludu hačž ta tamna, kotraž wuhorja hona,
a je tež straschnišcha; wona hrošy se sawutlenjom dusche, s wěcz-
nej žmjercžu, ta tamna, hdžžž wyško pschindže, s cžělněj
žmjercžu.

Wobej pak stej sawinowanej wot człowjekow. Njech tež
jich wjele woła: to njeje tak! ta žuchota honow wěscže niž,
wschak tola prajimy: tež wona! Čsuchota, kotraž nam našche
hona wuhorja, njemóžesch wotwobrocžicž. Je to tež tón mje-
šchi strach. Tu tamnu pak móžesch, haj dyrbišch, je to tola
tón wěczny strach! A to tež cžěžke njej. Dyrbišch jenož woczti
woczti wocznicž a žo dohladacz, so swoju duschu niž na polach,
kufach a jahrodach pažejche ale we holej puschinje! A tehole žo
dohladawšchi, dyrbišch hieč k studni, kotruž Jesuž Khryst wo-
tworja psched samariskej žonu a cžerpacž a cžerpacž a picž a picž.

Zyrkej a stat.

Wischnjanske biskopstwo bu, kaž žu nowiny wosjetwile, s no-
wa jakožene, jako tachantstwo w Budyšchinje swoje 700lětne
wobštacže pokwjećzi. Wo tutym praschenju wosjewimy hišcže
drobnišcheho. Dženža jenož to, so je tež nowy biskop hižo po-
mjenowan. Wamž je dr. Kšesecžana Schreiber a Fuldy sa
kajsteho biskopa pomjenowal. Tutón je profesor a wodžet se-
minara sa měšchnikow w Fuldže. Čsčdlicž budže nowy biskop
w Budyšchinje.

S bliska a s dalofa.

Sakon wo dželenju stata a schule je nětko tež wot zyrkwoje
wosjewjene. Drje we wschěch wokrješčach, jenož w Lubijskim
niž, běchu žo hižo do teho zyrkwinsžy wučžerjo s namjetami
wo dalsche sarjadowanje kantoršče žlužby na zyrkwine wožady
wobrocžili. W Lubijskim žo to hačž dotal tež hišcže stalo njeje.
Tuto nowosarjadowanje móža pak zyrkwine wožady jenož we
pschesjednosczzi mjes žobu pschewjescz niž kóžda po swojej woli,

runje kaž tež zyrkwinsžy wučžerjo w swjastku žwoje žadanja
pschedpolaža. Pschirunaj tež, schtož tždženja wo wobsamtnje-
njach w tutej wěžy wosjewjachmy! — Ale žamo te nowe sa-
rjadowanja, kotrež žo nětkle sawjedu, njesměja trajazeje placži-
wosczje, pschetož hačle hdžž psches wulkostal, žo to dalsche a sa-
kladne rostriža; budže móžno, žyly wěž dokladnje dorjadowacz.
Do tuteho dorjadowanja žlužba tež zyrkwina schula a zyrkwine
lehnstwo. Bydlo kantora žo w tajkej schuli kantorowej msdžž
pschilicži niž pak jeho wučžerškej msdžž; wo byhlenju a jahro-
dže a schtož s tym swižuje ma zyrkwina wožada abo zyrkwine
priódšteječstwo roškudžicž. Wažne je tuto praschenje potom,
hdžžž kantor zyrkwinu žlužbu njespšchimosnje abo hdžžž nabožne
rošwucžowanje w schuli složi, — schtož by sa žobu mělo, so tež
zyrkwinsku žlužbu složi — Pschetož, tu dyrbitej schulsta gmejna
a zyrkwinska wožada wěž dowujednacž. A tutej žyly wěžy
wuždže tež hišcže sakon.

Swony.

S tych swonow, kotrež buchu we wójnje wotodate, buchu
někotre šbhtne wožadam wrócžo date; wjele bě jich hižo rošbi-
tych, wjele tu wjazž njebē. Schtož tu na kusťach hišcže bē,
wrócža žo nětk jenotliwym krajnym wožadam, a to bronža a
kopor Bramborška je wotedala 11 277 768 kilogr. w swonach
a dostawa wrócžo 131 875 kilogr. bronžy a 527 000 kilogr.
kopora. Tiringška je dostawa sa 710 160 wotedatych kilogr.
wrócžo 8 300 kilogr. bronžy a 33 200 kilogr. kopora. našcha
Sakška sa 1 132 669 kilogr. wotedateho wrócžo 13 250 kilogr.
bronžy a 5 300 kilogr. kopora atd. Bronža kaž kopor žo pschi
kamžnej placžinje, pschi kotrež buschtaj wotedatej; wrócžitej,
jenož něschto malo ma žo pschiplacžicž — So je žo tole
dóžpilo a so žo snajmješcha to, schtož tu hišcže šbhtne bē
wot swonow, sažo sa swony wróczi, je jara šwěckelaze; bē
strach, so žo bronža kaž kopor sa hospodaršče wěžy wuži a sa
hospodaršči nowotwar pschetreba. Duchowny nowotwar je
to najnusnišche, na cžimž mamy džělacž a tu dyrbja swony
pomhacz s nowa twaricž a natwaricž!

Zyrkej na pschedaň.

Čsnadž najrjejšchu wojeřsku zyrkej Němščeje nadeždžesch
w Hannoveru. Po Versailleskich wučžinjenjach je džž žo
licžba wojakow wo wjele pomjensčila, s tym je žo tež wojeřka
wožada w Hannoveru rospuschžila. Žiskus, kotremuž je psches
to zyrkej pschipadla, pyta, kak by ju wotbyl. Pschi tym wschém
pak je rjany Božid dom jenu njedželu kaž druhu polny nut-
nych. Prijedawšchi wojeřski farač sastawa swoju žlužbu pschi
Božim domje dale bjes pomozneho duchowneho a bjes kěbē-
tarja. Je to stary tajny konsistorialny rada, kotryž je swon-
kach žlužby. Wón skutkuje dale sa wulku wožadu s njewojeř-
škeho wobhdleřtwa kaž hačž dotal. Tola, to wscho njesadžewa.
Boži dom dyrbi žo pschedacz. Žiskus je žo najpriedy na katol-
sku wožadu tehodla wobrocžil. Po wschém šdacžu pak njeřhu
nicžo wujednali. A duž žu nětk pschischli na to, žebi roš-
mžlicž, hačž njebychu Boži dom pschetworili na — musej abo
— na kino! ! ! We hlóježž jeneho republikanskeho řistuka, kiž
je bjes sacžucža a praweho řoshymjenja kaž našch, wschak žo
wschelake mžžlicžki wuhlanu. A te skutki žu tež po tym!

Wistowanje. W. w B. sa 12. p. Tr. — B. w B. sa 13. p. Tr.

Samolwity redaktor: farač Wyržacz w Wožaczach.
Čžiččž a naklad: Čsmolerjež knihicžiččžerňa, sap. družštw
s wobmj. ruř. w Budyšchinje.